

Турстичка организација Војводине
21101 Нови Сад, Булевар Михајла Пупина 6/IV
тел: +381 (0)21 452 910, факс: +381 (0)21 420 758
www.vojvodina.travel
office@vojvodina.travel

TURISTIČKA ORGANIZACIJA VOJVODINE

Број: 841
Датум: 21.06.2024 год.
NOVI SAD

ИЗВЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ВОЈВОДИНЕ ЗА 2023. ГОДИНУ

ПРЕДСЕДНИЦА УПРАВНОГ
ОДБОРА

Марина Балабан

ДИРЕКТОРКА

др. Наташа Павловић

Нови Сад, јун 2024.

1. ОСНИВАЊЕ И ПРАВНИ СТАТУС

Туристичка организација Војводине основана је од стране Скупштине Аутономне покрајине Војводине 2003. године са циљем да обавља послове на промоцији и унапређењу туризма од интереса за Аутономну покрајину Војводину. Туристичка организација Војводине, са седиштем у Новом Саду, Булевар Михајла Пупина број 6 и Инфо центром у Новом Саду, Булевар Михајла Пупина 18, има својство правног лица са правима и обавезама утврђеним Законом о туризму, Одлуком о оснивању и Статутом Туристичке организације Војводине. Органи управљања Туристичке организације Војводине су:

- Управни одбор
- Директор
- Надзорни одбор.

Делатност

Делатност Туристичке организације Војводине дефинисана је Законом о туризму и Статутом Туристичке организације Војводине. Туристичка организација Војводине обавља послове на промоцији и унапређењу туризма од интереса за Аутономну покрајину Војводину, и то:

- Утврђује дугорочну и средњорочну стратегију туристичке промоције Војводине на домаћем и иностраном тржишту,
- Донosi, организује и спроводи годишњи програм и планове промотивних активности у складу са Стратегијским маркетинг планом, плановима и програмима ТОС-а,
- Израђује и дистрибуира пропагандна средства којима се популаришу и афирмишу могућности Војводине у туризму, као што су графичка, аудио-визуелна, мултимедијална и остала средства за потребе пропагандне делатности у туризму (израда сајамске поставке, сувенира, разгледница и сл.),
- Организује наступе на туристичким сајмовима и специјализованим приредбама на домаћем и иностраном тржишту,
- Спроводи акције оглашавања у домаћим и страним медијима, студијска путовања представника средстава јавног информисања, туристичких и других организација, као и друге *public relation* активности,
- Обавља PR активности у туризму,
- Прикупља, обрађује и дистрибуира туристичке информације, организује рад информативних центара, организује службу прихвата, информисања и туристичког сервиса у туристичким местима, на граничним прелазима и у туристичким пунктовима у иностранству,
- Формира и развија јединствен информациони систем у туризму АП Војводине и обезбеђује његово повезивање са другим информационим системима у земљи и иностранству,
- Издаје информативне и стручне публикације, приручне зборнике и друге периодичне информативне публикације из свог делокруга,

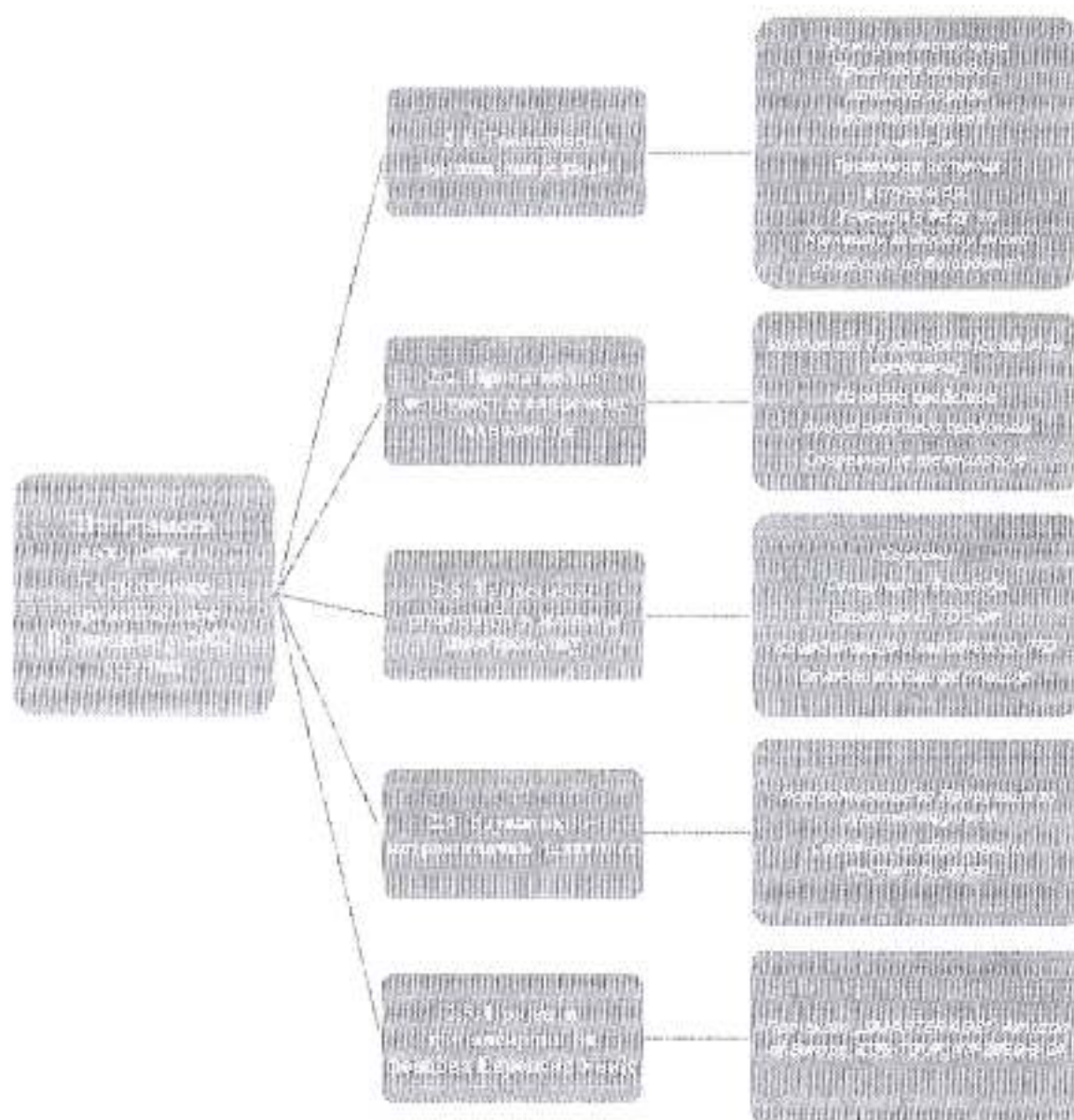
- Прати и анализира кретања на домаћем и иностраном туристичком тржишту и рад конкурентских земаља, организује истраживања тржишта за информативно-пропагандну делатност АП Војводине,
- Усмерава и координира иницијативе и активности привредних субјеката и других организација на формирању и пласману туристичког производа,
- Организује семинаре, савстовања и специјалистичке курсеве у циљу унапређења стручности и квалитета рада у туризму,
- Организује и спроводи акције унапређења квалитета у туризму у АП Војводини,
- Промовише могућност инвестирања у туризам, помаже у припреми пројеката и пројектне документације,
- Сарађује са националним туристичким организацијама у другим земаљама, међународним и регионалним организацијама у области туризма и предузима мере за укључивање Војводине у мултинационалне и регионалне програме развоја и промоције туризма,
- Обавља и друге послове везане за унапређење и развој туристичке понуде Војводине,
- Координира активности Туристичке организације Војводине и туристичких организација градова и општина,
- Обезбеђује координацију са Туристичком организацијом Србије.

2. ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

У складу са Законом о туризму, члан. 39 („Сл. гласник РС“, бр. 17/2019), и Статутом Туристичке организације Војводине, члан 8. („Сл. лист АПВ“, бр. 16/2009, бр. 52/2016 и бр.11/2017), реализација активности Туристичке организације Војводине у 2023. години предвиђена је кроз 5 већих група активности (видети шему број 1):

Шема 1. Програмске активности Туристичке организације Војводине

Статистички подаци

Према подацима Републичког завода за статистику, у Републици Србији у 2023. години било је укупно 4.192.797 долазака, што је раст од 8,4% у односу на 2022. годину. Од тога је 2.058.492 домаћих, а 2.134.305 страних туриста. Укупан број ноћења у Србији износио је 12.440.935 што је за 1,6% више него 2022. године. Од тих су домаћи туристи остварили 6.858.331, а страни 5.582.604 ноћења.

У Аутопомпој покрајини Војводини у 2023. години боравило је укупно 707.599 туриста, што представља пораст у износу од **2,9%** у односу на 2022. годину. Од тог броја домаћих туриста је било 346.086 што чини 48,91% од укупног броја долазака, док је иностраних туриста било 361.513, што представља пораст у износу од **8,2%** у односу на 2022. Наведени туристички промет је превазишао за **25,9%** резултате из 2019. године, која је до сада била рекордна година по туристичком промету. Ако говоримо о броју ноћења у АП Војводини у нетом периоду остварено је укупно 1.948.684 ноћења (раст од **0,3%**) у поређењу са 2022. годином. Од тог броја, домаћи туристи су остварили 965.017 ноћења (над од 3,6%), што чини 49,52% од укупног броја остварених ноћења, док су инострани туристи остварили 983.667 ноћења (раст од **4,5%**).

Према подацима Републичког завода за статистику, Нови Сад је у 2023. години учествовао са 31,83% у укупном броју долазака у Војводини, Суботица са 24,33%, Сомбор са 3%. У табели 1. налази се преглед промета туриста у појединим местима и бањама у АПВ.

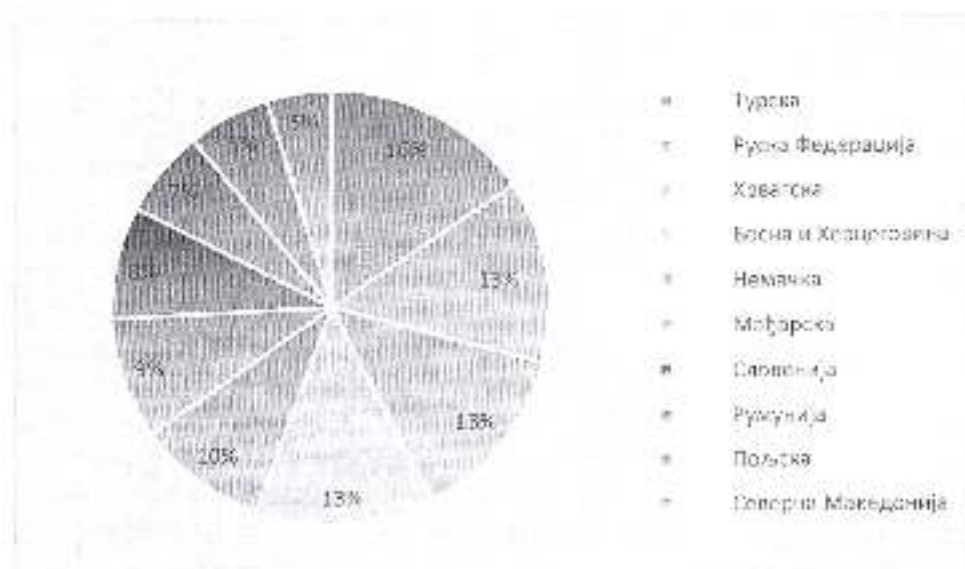
Табела 1. Промет туриста у АПВ у појединим местима

Место	2022.	Промена 2023/2022.	Нови Сад	2023/2022.
Нови Сад	234.708	+ 7,2%	567.926	+ 24,7%
Суботица	154.940	- 7,4%	351.285	- 12,4%
Фрушка гора	93.688	+ 15%	215.441	+ 18,9%
Бања Врдинк	89.873	+13,2%	220.027	+ 9%
Сомбор	18.089	- 12,2%	47.028	+ 45,6%
Вршац	17.370	+ 3,2%	38.457	- 6,6%
Бања Кањижа	8.549	- 6,6%	49.426	- 1,9%
Бечеј	5.491	+ 65,3%	24.083	+ 71,5%

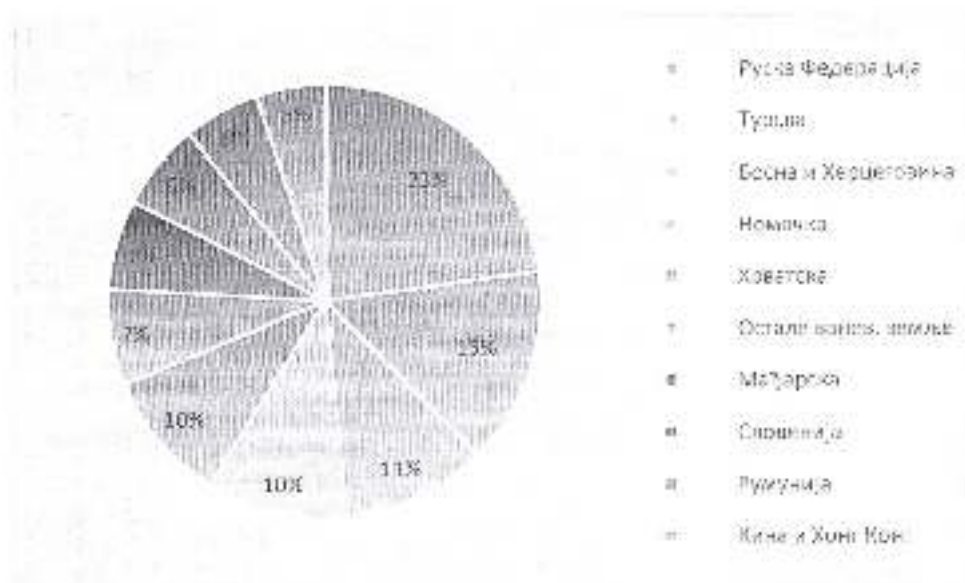
Извор: РЗЗС, 2023

Према подацима Републичког завода за статистику у 2023. години Војводину су највише посећивали страни туристи из Европе и околних земаља, и то: из Турске (16% од укупног промета страних туриста), Руске Федерације (13%), Хрватске (13%), Босне и Херцеговине (13%), Немачке (10%), Мађарске (9%) Словеније (8%). Затим следе туристи из Румуније, Пољске и Северне Македоније.

У 2023. години, Инфо центар Туристичке организације Војводине је посетило највише домаћих туриста. Од страних туриста највише је долазило из следећих земаља: Руске Федерације, Немачке, Мађарске, Босне и Херцеговине, Словеније, Уједињени Краљевства, Хрватске итд.

Графикон 1. Долази туриста у 2023. години у АПВ према земљи порекла
Извор: РЗЗС, 2023

Графикон 2. Ноћења туриста у 2023. години у АПВ према земљи порекла
Извор: РЗЗС, 2023

У Војводини се сваке године одржи више од 1.800 манифестација различите величине, карактера и значаја, које obiће велики број посетилаца. Ови посетиоци се још увек не бележе ни у једном званичном статистичком регистру (ако не остваре ноћење), осим у евиденцији локалних туристичких организација или самих организатора, које немају стандардизован начин прикупљања ових података. Неке од значајнијих манифестација у Војводини су: ЕХИТ, Пољопривредни сајам (Нови Сад), Сомборски котлић (Сомбор), Дани Лујаје (Жикинда), Великогоспојитски дани (Нови Бечеј), Дани пива (Зрењанин), Дани бербе трожђа „Грожђебат“ (Вршац), Карневал (Панчево), Дужијанца (Суботица), Филмски фестивал (Палић), Словачке народне свечаности (Бачки Петровац), Гастро Срем (Стара Пазова) и друге.

2.1. ТРОШКОВИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ РАДА

У трошкове организације рада Туристичке организације Војводине, спадају трошкови за редовно пословање Туристичке организације Војводине, као што су: трошкови осталог материјала (режијског), трошкови горива и енергије, трошкови зарада и накнада зарада (брutto), трошкови пореза и доприноса на терет послодавца, трошкови накнада уговору о делу за чланове комисије за доделу знака „Најбоље из Војводине“, трошкови консултантских услуга за израду пројектног предлога у оквиру *Interreg IPA* Хрватска-Србија и Мађарска-Србија програма 2021-2027, трошкови накнада члановима Управног и Надзорног одбора, остала лична примања, трошкови транспортних услуга, трошкови услуга одржавања (услуга поправке паркета), трошкови закупице, трошкови непроизводних услуга, трошкови репрезентације, трошкови осигурања, трошкови платног промета.

2.2. ПРОПАГАНДНА ДЕЛАТНОСТ

2.2.1. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ – ГРАФИЧКА СРЕДСТВА

Редизајн, репринт, превод и допуна тиража постојећих брошура Туристичке организације Војводине

Ради представљања Војводине у промотивне сврхе, Туристичка организација Војводине је обезбедила допуну тиража и релизајн за следеће брошуре:

- **Војводина симфонија природе и културе** – 4.000 комада (српски језик 2.000, енглески 1.000 и немачки 1.000 комада),
- **Кратки одмор у Војводини** – 4.000 комада (српски језик 2.000, енглески 1.000 и немачки 1.000 комада),
- **Циклотуризам и кампови у Војводини** – 2.500 комада (српски 1.500 и енглески 1.000 комада).

За представљање Војводине у промотивне сврхе Туристичка организација Војводине је под покровитељством Покрајинског секретаријата за образовање, притисе, упуцају и националне мањине – националне заједнице, обезбедила превод и штампу за следеће брошуре **Војводина – Симфонија природе и културе** и то :

- на румунском језику – 1.000 комада и
- на словачком језику – 1.000 комада.

Израда колатералног и рекламног материјала

Туристичка организација Војводине, сваке године прави колатерални материјал са различитим мотивима који се дели посетиоцима на сајмовима, страним туристима који посећују Инфо центар, репрезентативним установама, амбасадама и сарадницима који учествују у раду или доприносе промоцији војвођанских дестинација. За потребе промоције веб сајта www.vojvodina.travel али и Војводине као дестинације у 2023. години, средства су утрошена за израду колатералног

материјали: потес А5, мипи потес А6, роковник, расклопиви мипи кишобран, кишобран, кеса мрежаста за кухину, ИД картица за путну торбу, путно јастуче на падување, хемијска оловка, USB flash меморија, слушalice, визитари са гравуром, метални термос са гравуром, конференцијска торба, спортска боца 500 ml, спортска боца 750 ml, вински сет са игаљном, кабаница у пластичној кутији, бежични пуњач за мобилне телефоне, блутут звучник, графитне оловке, прирезак антистрес, рапац, метална хемијска оловка у поклон туби, кеса са памучном ручком, зидних календара, станих календара и кутија са папиром за белешке.

Дистрибуција пропагандног материјала Туристичке организације Војводине

Осим тиража намењени за дистрибуцију током наступа на домаћем и иностраном тржишту, као и тиража који се дели у Инфо центру Туристичке организације Војводине, инфо центрима туристичких организација општина и градова Војводине, као и туристичке организације Србије, пропагандни материјал Туристичке организације Војводине уступан је различитим субјектима у циљу што боље промоције туристичке пошуде Војводине. Навешћемо само неке: Привредна комора Војводине, Удружење „Tour de Fruška“, Факултет техничких наука у Новом Саду, Универзитет „Edisins“, Природно-математички факултет Универзитет у Новом Саду, Филозофски факултет у Новом Саду, Хотел Фрушке терме, Покрајински секретаријат за спорт и омладину, КЦ Младост Футбол и други.

Такође, како је горе наведено, пропагандни материјал је дељен свим заинтересованим лицима у просторијама Туристичке организације Војводине и Инфо центра Туристичке организације Војводине и другим партнерским туристичким организацијама.

2.2.2. ОГЛАСНА СРЕДСТВА

Билборд и ТВ кампања у Србији

У 2023. години спроведена је промотивна кампања појединачних догађаја и пројеката Туристичке организације Војводине. Ове промотивне кампање су се састојале из радио и билборд кампање.

Средства су утрошена за реализацију билборд кампање у Србији под називом „Одмор у Војводини“; која обухвата 10 билборд лица у трајању од 4 недеље. Билборд кампања се одвијала у следећим градовима: Београд, Шабац, Крагујевац, Крушевац, Прокупље, Нови Пазар, Зајечар, Пожаревац, Житорађа и Ужице.

Средства су утрошена и за радио кампању која је подразумевала емитовање рекламних спота у трајању до 25 секунди, 5 пута дневно, укупно 11 месеци на локалним и регионалним радио станицама у Србији. Такође, издвојена су средства и за услуге промотивног оглашавања у оквиру електронских повишарских издања укупно 17 објава, а све у циљу информисања и обавештавања грађана у погледу развоја привреде и културе Војводине.

Штампане и електронске новине

Активност је подразумевала претплату и оглашавање у дневним, недељним и месечним новинама и часописима; интернет издањима; књигама; стручним часописима; интернет презентацијама које се односе на туризам и друго.

Од осталих портала; ТВ станица и електронских медија; активности Туристичке организације Војводине објављивали су и: РТВ; Војводина уживо; Српска Економија; Крстарица; *Europeis*; Новости; Топ Србија; УТИВ; Ревизија Уно; *Diaspora Media Group*; *Pannon TV*; Новосадска ТВ; Ресејање Инфо; Туристичка призма; *Revija Uno facebook*; Србија коју волим; Дневник; Таџут; 024 Инфо; *Cesar Film & Foto Wien*; Радио *Carpodistria*; ТВ Панчево; Агро ТВ; *Happy TV*; ИСТИ; портал *Vino.rs*; портал *Agroklub.rs*; портал Телепортер; Независне новине; *Balkan Travel*; портал *Vinoifino.rs*; Сремска телевизија; Градске Инфо; Сремска ТВ; портал *021.rs*; РТС; Туристички свет; Попивода Нађа – инстаграм профил; Бизнис вести; портал *sremskevesti.rs*; портал *biznisuregioni.com*; портал *dobrevesti.rs*; портал *visitonline.rs*; портал *sremskenovine.co.rs*; портал *suboticadunas.rs*; портал *magazindani.rs*; портал *infoirig.rs*; портал *subotica.info*; портал *ymca.rs*; ТУ Магазин; портал *nalecoolinarija.com*; портал *subotiske.rs*; портал *turistickeprice.hr*; Дунав ТВ; портал *srda.rs*; портал *yuta.rs*; Цинк ТВ; портал *hejvalasi.rs*; портал *nshronika.rs*; портал *dobrojutro.co.rs*; портал *sputnikportal.rs*; Прва ТВ; портал *izvik.rs*; портал *balkantrip.tv*; портал *alo.rs*; портал *karir.rs*; портал *blic.rs*; портал *telegraf.rs*; портал *m-novine.com*; Миката Александра – инстаграм; портал *zns.org.rs*; портал *vojvodjanskevesti.rs*; портал *gradjanskilist.rs*; портал *Vojvodjanske.rs*; портал *vojvodina.gov.rs*; Канал 9; портал *dijasporadnevno.com*; портал *nsuzivo.rs*; портал *srbijazamlade.rs*; youtube канал *Diktor delaet*; портал *domacinskakuca.rs*; портал *kirandulastippek.hu*; портал *politika.rs*.

Слање информација за медије и туристичку индустрију (bilten-newsletter)

Туристичка организација Војводине сваког месеца објављује месечни билтен у којем представља све актуелности из тог периода. Билтен се објављује на сајту Туристичке организације Војводине и шаље се путем е-маила, туристичким субјектима и медијима.

2.2.3. АУДИО-ВИЗУЕЛНА СРЕДСТВА

Израда новог визуелног идентитета за потребе промоције

За потребе пастуна на сајмовима туризма, израде колатералног материјала и израде брошура и каталона, Туристичка организација је утрошила средства за израду новог визуелног идентитета. У оквиру ове активности урађен је дизајн и припрема за штампу 5 вишејезичких брошура, као и израда визуелног концепта друштвених мрежа и медија плана дигиталне кампање.

Израда филма „20 година са вама“

За потребе промоције 20 година пословања Туристичке организације Војводине урађен је промотивни филм на српском језику под слоганом „20 година са вама“. Главни филм у трајању од 4 минута, који представља укупну туристичку попуту Војводине обухватио је следеће сегменте: природа, активни одмор, гастрономија, сеоски туризам, култура и историја, верски и здравствени туризам. Осим тога урађена је краћа верзија филма од 2 минута и 7 кратких промо филмова у трајању по 30-60 секунди. За све наведене филмове урађена је неопходна продукција.

2.2.4. САВРЕМЕНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

Интернет презентација Туристичке организације Војводине

Да би интернет презентација Туристичке организације Војводине, vojvodina.travel пратила константне техничке промене и трендове, омогућени су: закуп домена vojvodina.travel, хостинг веб сајта, техничко одржавање веб сајта, хостинг мејлова из домена vojvodina.travel, техничко одржавање и надзор мејл сервиса vojvodina.travel. Унапређење хардверске и мрежне инфраструктуре која има за циљ да омогући већу поузданост, сигурност и перформансе свих локација укључених у рад ТОВ-а те омогући брзи одржавање система у случају хаварија или злоупотреба. На порталу се редовно објављују вести, обавештења, новости, као и ажуриране информације.

Поред тога, издвојена су и средства за одржавање портала vojvodanski.rs и то: оптимизација базе података, оптимизација фајлова у медиа фолдеру, израда наменског ЦМС-а за управљање садржајима сајта, израда мултијезичности за *web sajt*, дизајн постојеће теме сајта, израда напредног *drag & drop page buildera*, SEO оптимизација сајта, обука запослених за рад са *page builder-om*, обука запослених за рад на основној оптимизацији сајта за интернет претраживање, израда програма за аутоматски backup фајлова и базе података на други сервер и друго.

Реклама путем друштвених мрежа и набавка дигиталног алата – Fast Review картица

Ради боље видљивости, Туристичка организација Војводине је одвојила средства за услуге креирања садржаја за објаве на друштвеним мрежама, који промовишу локалитете и активности од значаја за укупну туристичку попуту Војводине (културно-историјске атракције, природне атракције, цркве и манастири, манифестације, конгреси, сајмови и конференције, концерти и забавне манифестације, спортски догађаји и рекреативне активности, туристички објекти, гастрономија и сл.). Такође, издвојена су средства и за лиценцу и израду „Fast Review“ картица. Овај иновативни алат намењен туристичком сектору, омогућава лакши приступ, путем паметних телефона, садржајима и рецензији Туристичке организације Војводине.

2.2.5. КОНФЕРЕНЦИЈЕ

ОНЛАЈН КОНФЕРЕНЦИЈА „SUMMER 2023“

Дана 24.4.2023. године, одржала се онлајн конференција, у организацији *Color media communications*, под називом – Summer 2023. Тема ове конференције била је “осветнички туризам” (revenge tourism) тј. жеља људи, који нису путовали током 2020. и 2021. године, да се напутују и „освете” за пропуштено. О овој теми, као и о предстојећој летњој сезони, говорили су бројни стручњаци у 3 панела. О ситуацији у Војводини и предстојећој сезони, говорила је директорка Туристичке организације Војводине – др Наташа Павловић. Рекордна 2022. година, продужени боравак туриста, структура страних туриста, најпосећеније дестинације у Војводини, домаћи туристи – били су тема у уводном делу њеног обраћања. У даљем обраћању, Павловић је најавила парадне манифестације и активности у којима Туристичка организација Војводине учествује. Једна од значајних активности, на коју је Павловић скренула пажњу, јесте учешће на пројекту суфинансираном из фондова ЕУ – Smarter Amazon of Europe, путем којег се у Горњем Подунављу (тј. Западнобачком округу) додељује финансијска подршка малим и средњим предузећима, која улажу у дигитализацију. Након уводног дела, уследила су 3 панела у којима су стручњаци говорили на тему предстојеће сезоне.

КОНФЕРЕНЦИЈА „АКТУЕЛНО СТАЊЕ И МОГУЋНОСТИ РАЗВОЈА РУРАЛНОГ ТУРИЗМА“

Туристичка организација Војводине учествовала је на тематском скупу „Актуелно стање и могућности развоја руралног туризма“ који се одржао 18. маја 2023. године, у Привредној комори Војводине, у Новом Саду, у 11 часова. Тематски скуп је организован од стране Удружења услуга и Удружења пољопривреде Привредне коморе Војводине и новинско-издавачког предузећа „Дневник-Пољопривредник“. Уводну реч су дали Бранко Вучуревић, председник Привредне коморе Војводине и др Гордана Раловић, „Дневник-пољопривредник“ АД. Учесници панел дискусије били су мр Милап Јарић (Покрајински секретаријат за привреду и туризам), професор др Игор Стаменковић (Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду), Милица Шунђић (Туристичка организација Војводине), професор др Борис Кузман (Институт за економику пољопривреде, Београд), Ведрана Драгичевић (Групација за рурални туризам, ШКС), Рале Нићин (Карит селаш), Геза Катаи (Катаи селаш), Никола Грчић (Агенција за маркетинг „Explore“). На панелу се разговарало о проблемима у руралном туризму са којима се привредни субјекти свакодневно сусрећу, о могућностима унапређења, као и примерима из праксе.

КОНФЕРЕНЦИЈА „БИЗНИС НА ШТИКЛАМА“ – НОВИ САД

У Конгресном центру Мастер Новосадекој сајма 15.06.2023. године одржана је 6. по реду конференција Бизнис на штиклама. Председница удружења Бизнис на штиклама, Софија Бајић је заједно са Слободаном Цветковићем, генералним директором Новосадеког сајма, уручила „Бизнис штикле“ признања за предузетнику године. Панел дискусије су биле подељене по следећим темама: Социјално предузетништво,

Стандардизација, Млади предузетници, Породичне фирме и наследство, Туризам, Извори финансирања, Маркетинг и продаја и Примери предузетништва из праксе. Директорка Туристичке организације Војводине др Наташа Павловић говорила је на трећем по реду панелу под називом Продаја и маркетинг.

КОНФЕРЕНЦИЈА „ВИНСКИ ТУРИЗАМ – ЛОКАЛНИ ПРИСТУП И ЕВРОПСКЕ ПЕРСПЕКТИВЕ“ – КНЕЖЕВИ ВИНОГРАДИ (ХРВАТСКА)

Представници Туристичке организације Војводине присуствовали су конференцији под називом „Вински туризам – локални приступ и европске перспективе“, која је одржана у комплексу винарије Беље у Камену (Хрватска) 23. јуна 2023. године. Конференција је окупила туристичке делатнике, винске стручњаке, угоститеље, представнике градова, општина и институција из Хрватске, Србије, Словеније, Македоније, Босне и Херцеговине и Мађарске. У оквиру конференције одржани су бројни панели на тему вина и туризма, дестинације и баштине. Паведеши догађај је био прилика да се представе примери добре праксе и размене искуства и могућности регионалне сарадње. У краткој паузи учесницима је представљен модерни погон винарије Беље, док су чланови удружења Бола из Дарде извели једну од винских легенди – Причу о Црвеној Марти и Матији Корвиту. Конференција је решивана у организацији Хрватске удруге за туризам и рурални развој „Клуб чланова Село“, општине Кнежеви Виногради и Удружења виноградарска Барање Змајсвац.

КОНФЕРЕНЦИЈА О КРЕАТИВНОМ ТУРИСТИЧКОМ НОВИНАРСТВУ ВОЈВОДИНЕ – НОВИ САД

Конференција под називом “Креативно туристичко новинарство Војводине” одржавана се 8. и 9. септембра 2023. у Медиа Инфо центру у Новом Саду, у организацији Удружења туристичких новинара Војводине.

У првој панел дискусији - “Шта је туристичко новинарство? Шта је креативно туристичко новинарство? Који је допринос новинара развоју и унапређивању туристичке попуте?” – говорили су: Милица Шушњић испред Туристичке организације Војводине, Срђан Милосевић – професор на факултету Едуколс, Весна Богдановић – Туристичка организација Старе Пазове, Слободан Спасевић – Удружење произвођача грозђа и вина “Срем – Фрушка гора”. Уводну реч дала је председница Удружења туристичких новинара – Гроздана Пашин, нагласивши да би туристичко новинарство требало да буде најјачи алат у промоцији туризма једне земље, иако у медијима постоји израито мало новинара који су специјализовани за ту тему.

Сви учесници првог панела су се сложили у мишљењу да је у промоцији туристичке попуте туристичко новинарство веома важно, јер оно преноси утиске, доживљаје једне туристичке дестинације, потенцијалном посетиоцу. Такође, у овој панел дискусији, било је речи и о раду блогера и инфлуенсера, који на свој начин и у другачијем формату, преносе доживљаје туристичке дестинације, својим пратиоцима и на тај начин промовишу дестинацију и мотивишу љубитеље путовања. Наглашене су разлике између новинарског туристичког извештавања и објављивања садржаја на друштвеним мрежама од стране инфлуенсера. Такође, било је речи и о потенцијалима са којима се срећу туристички новинари, а разговарало се и о могућим начинима превазилажења истих.

У другој панел дискусији, на тему: “Креативно туристичко повинарство Војводине” говорило се о свакодневним активностима које могу развијати креативност у повинарству.

КОНФЕРЕНЦИЈА „Check In“ У ТРЕБИЊУ

Требиње је било град домаћин регионалне конференције о туризму, која се одржала од 05. до 06.10.2023., окупивши стручњаке и професионалце у туризму, инфлуенсере, блогере и доносиоце одлука. На „Check-In“ конференцији присуствовало је више од 300 учесника, а у 10 панела током 2 дана, учествовало је преко 30 стручњака у области туризма из Босне и Херцеговине, Србије, Црне Горе и Северне Македоније. Током ова два дана, панелисти и остали стручњаци разменили су корисна искуства и примере добре праксе ради развоја туризма у региону, и разматрали могућности унапређења ове делатности.

Директорка Туристичке организације Војводине – др Наташа Павловић је била учесница на истој панел дискусији под називом „Требиње као део регионалног туристичког производа“. О истој теми, говорили су и начелник одељења за туризам, заштиту животне средине и предузетништво града Требиња – Бојан Вучуревић, директор Туристичке организације Никшића – Митар Бараћ и директор Туристичке организације Златибора – Владимир Живановић. Том приликом, истакнуто је да је у Војводини туристички промет увелико надмашао и рекордну 2019. годину. У истом панелу, директорка је говорила и о бенефитима учешћа у пројектима прекограничне сарадње, као и о активностима које спроводи Туристичка организација Војводине у оквиру текућег пројекта Смартер АоЕ.

КОНФЕРЕНЦИЈА САМКБ “ДАНИ КОРПОРАТИВНЕ БЕЗБЕДНОСТИ 2023”

Конференција под називом “Дани корпоративне безбедности 2023” одржана је 13. и 14. новембра девети пут, ове године у хотелу *Movenpick Resort & Spa* Фрушке терме у Врдинку. Организатори овогодишње конференције су Српска асоцијација менаџера корпоративне безбедности, у сарадњи са Асоцијацијом менаџера корпоративне безбедности Југоисточне Европе (СЕЕЦСА). Догађај је присуствовало 120 учесника који су имали прилику да слушају 13 панел дискусија и један округли сто на тему “Безбедност у хотелиском туризму у региону Југоисточне Европе” чији су говорници били др Наташа Павловић, директорка Туристичке организације Војводине, Зоран Вучповић, шеф обезбеђења *Mamula Island Hotel Operating Company* из Тивта, и Милош Ђинђић, менаџер обезбеђења и транспорта из *Fruške terme Resort & Residences*.

Стручни скуп међународног карактера окупио је учеснике из региона, али и остатка света чији је циљ размена искустава и примера добре праксе, указивање на значај успостављања система корпоративне безбедности као и умрежавање менаџера корпоративне безбедности из јавног и приватног сектора. Ефекти конгреса су промоција функције корпоративне безбедности у друштву и приближавање напредне области приватном и јавном сектору, затим промоција специјалистичког курса за менаџере корпоративне безбедности и стицање неопходних вештина и знања из ове области. Поред наведеног, међународни карактер допринео је промоцији и популаризацији туристичке попуте АП Војводине, са акцентом на Фрушку гору због самог места одржавања. Учесници конгреса имали су прилику да уживају у

природним лепотама ове планине и уклањају се са локалним атракцијама и културном баштином датог подручја.

ПРВА КОНФЕРЕНЦИЈА ПОСВЕЋЕНА ВЕШТАЧКОЈ ИНТЕЛИГЕНЦИЈИ „ФУ:ТУРИЗАМ“

У хотелу Мона Плаза, у Београду, одржана је прва конференција посвећена употреби вештачке интелигенције у туризму. Конференција је настала из идеје Центра за дигиталну трансформацију, да се применом вештачке интелигенције унапреди цео један индустријски сектор. Подршку пројекту пружили су и Привредна комора Србије, ГИЗ, Институт за вештачку интелигенцију и друге институције. Током конференције било је говора о подацима и употреби података, њиховој безбедности, али и о примерима из праксе где се то већ вештачка интелигенција употребљава у туристичком сектору (кроз резервационе системе, планирање и управљање туристичким дестинацијама, персонализација садржаја и сл.). Такође, говорено је и о променама које би настале применом ове савремене технологије али и изазовима и ограничењима.

КОНФЕРЕНЦИЈА ЗА МЕДИЈЕ ПОВОДОМ ПРОГЛАШЕЊА ПОБЕДНИКА МАНИФЕСТАЦИЈЕ „НАЈБОЉИ *PET-FRIENDLY* УГОСТИТЕЉ 2023“

У Инфо центру Туристичке организације Војводине одржана је конференција за медије ради свечаног проглашења победника на манифестацији „Најбољих *pet-friendly* угоститеља у 2023. години“. Стручни тим „*Pet Travel Advisor*“ ради на унапређењу и заштити пословања хотелијера и угоститеља који примају госте са кућним љубимцима. Једна од активности је избор најбољих у следећим категоријама: најбољи пет-френдли сментаж, кафић/ресторан, транспорт, услуга, локација. По одлиби кандидата од стране стручног жирија, вршило се отворено гласање. Туристичка организација Војводине добила је специјално признање за подршку развоја *pet-friendly* туризма.

2.3. ТУРИСТИЧКА ПРОМОЦИЈА У ЗЕМЉИ И ИНОСТРАНСТВУ

2.3.1. НАСТУП ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ВОЈВОДИНЕ НА САЈМОВИМА

Туристичка организација Војводине је самостално организовала и наступала на сајмовима у земљи и иностранству кроз сарадњу са: Туристичком организацијом Србије (уз партиципацију учесћа), туристичким организацијама општина и градова АПВ (које су били учесници без накнаде трошкова за сопствени наступ), Покрајинском владом и Привредном комором Војводине.

Назив манифестације: Међународни сајам туризма „СМТ The Holiday Exhibition“

Локација: Штутгарт, Немачка

Време одржавања: 14.01. – 22.01.2023.

Број излагача: 2000

Број посетилаца: 265.000

Туристичка организација Војводине представила је туристичку понуду на сајму „СМТ The Holiday Exhibition“, у Штутгарту од 14-22.01.2023. године, на штанду Туристичке организације Србије заједно са туристичким организацијама: Златибора, Новог Сада, Београда, Чачка, Суботице и Инђије као и са Дунавским центром за компетенцију (ДЦЦ). Овај сајам окуља преко 2.000 излагача, из преко 100 земаља, а посети га преко 200.000 људи. „СМТ The Holiday Exhibition“, је највећи светски јавни сајам туризма и рекреације. Представља идеје за одмор и дестинације целог света. Посетиоци поред забавних и едукативних програма су могли да погледају најновије кампере и додатне садржаје из области камповања. Викендом су биле представљене специјалне теме путовања као што је бициклизам, скифи, велнес, планинарење, крстарење и излети бродом у посебним изложбеним просторијама. С обзиром да је ово специјализован сајам, где се представљају дестинације са активним одмором, бицикличке туре и кампинг простори, крајки градски одмори са акцентом на културну понуду, Туристичка организација Војводине је своју понуду прилагодила оваквој тражњи.

Назив манифестације: 33. Међународни сајам туризма и кампинга „Alpe Adria 2023“

Локација: Љубљана, Словенија

Време одржавања: 15.02. – 18.02.2023.

Број излагача: 278

Број посетилаца: 20.000

Сајам туризма и кампинга „Алпе Адриа“ се одржао 33. пут у Љубљани од 15. до 18. фебруара 2023. Ово је најзначајнија туристичка манифестација у Словенији, која се фокусира на зелени и активни туризам, као и на смањење еколошког отиска. Ове године, земља партнер сајма је била Црна Гора. Осим представљања туристичке понуде, одржано је преко 50 догађаја различите садржине, од бициклизма, гастрономије, активног туризма, туристичких иновација, дигитализације и туристичке одрживости. Туристичка организација Војводине као главни излагач, представила је туристима из Словеније, целокупну туристичку понуду покрајине, заједно са туристичким организацијама: Новог Сада, Жабља, Банке Паланке, Сомбора, Вршца, Старе Пазове, Новог Бечеја, Папчева, као и са Хотелом Цупин из Новог Сада и Кластером Делиблатека пенчара. Словеначки туристи су највише интересовања показали за активни одмор, циклотуризам, камповање, рурални и вински туризам. Вече уочи сајма 14.2.2023. у ресторану „Раубар“, наомак сајма, било је уприличено „Војвођанско вече“ за представнике медија, туристичке раднике и привреднике.

Назив манифестације: 45. Међународни сајам туризма „UTAZAS 2023“

Локација: Будимпешта, Мађарска

Време одржавања: 23.02. – 26.02.2023.

Број излагача: 100

Број посетилаца: 27.000

Туристичка организација Војводине је у сарадњи са Привредном комором Војводине учествовала на 45. Међународном сајму туризма у Будимпешти у периоду од 23. до 26. фебруара 2023. године. У оквиру заједничког излагачког штанда попуту су представиле бројне локалне туристичке организације и привредни субјекти. Посетиоцима је представљена туристичка понуда АП Војводине путем штампаних и видео-материјала. Посетиоци сајма су највеће интересовање показали за активни одмор, бициклизам, као и гастрономију Војводине. Излагаче су посетили бројни медијски сервиси. У оквиру наступа у Будимпешти, одржано је Војвођанско вече у Амбасади Републике Србије у Будимпешти, где су представљени најквалитетнија војвођанска ина. Присутнима су се обратили др Паташа Павловић, директорка Туристичке организације Војводине, Бошко Вучуревић, председник Привредне коморе Војводине и Њ.Е. Иван Толдирин, амбасадор Републике Србије у Мађарској. Излагаче су употпунили збуци жетског тамбурашког оркестра под називом „Ла Банда“.

Назив манифестације: 44. Међународни сајам туризма Београд 2023

Локација: Београд, Србија

Време одржавања: 23.02. – 26.02.2023.

Број излагача: 362

Број посетилаца: 40.000

Туристичка организација Војводине је у периоду од 23. до 26. 2. 2023. године наступила на 44. Међународном сајму туризма у Београду. Туристичка понуда Војводине представљена је на заједничком штанду Туристичке организације Војводине заједно са 14 локалних туристичких организација (Ковин, Бела Црква, Бечеј, Бач, Бачка Паланка, Бачки Топола, Оџаци, Стара Пазова, Житингс, Нова Црња, Бачки Петровац, Ирит, Сомбор и Сремска Митровица). Првог дана одржавања сајма посетиоци су имали прилику да се упознају са другим штампаним издањем кувару „Војвођански ручак - преодолживи укуси разнице“ и да уживају у укусима традиционалне војвођанске гастрономије, док је други дан сајма био резервисан за бармена и пет коктела са аутентичним називима. У оквиру наступа на сајму одржани су бројни пословни састанци са туристичким субјектима из земље и региона, бројне медијске куће пропратиле су наступ Туристичке организације Војводине на сајму. Највеће интересовање посетилаца забележено је за гастрономију, активни одмор, градске дестинације и вилски туризам у Војводини.

Назив манифестације: ITB Berlin 2023

Локација: Берлин, Немачка

Време одржавања: 07.03. – 09.03.2023.

Број излагача: 5500

Број посетилаца: 90.000

Туристичка организација Војводине је представила своју богату туристичку понуду на Интернационалном сајму туризма „ИТБ“ који се одржао у периоду од 7.3. до 9.3.2023. године у Берлину. Највећа туристичка берза где се сусреће светска туристичка привреда окупила је ове године преко 5.500 излагача и 90.000 посетилаца. Поред представника из Војводине туристичку понуду на штанду Туристичке организације Србије, бројним посетиоцима, туроператорима медијима презентовали су: Туристичка организација Новог Сада, Ниша, Златибора као и многобројне туристичке агенције и хотелски ланци. Учесће на туристичкој берзи у Берлину има велики значај за унапређење туризма у АП Војводини с обзиром на то да је у протеклој години дошло до великог пораста броја посетилаца из Немачке.

Назив манифестације: 3. Међународни сајам туризма „Бањалука 2023“

Локација: Бањалука, Босна и Херцеговина

Време одржавања: 10.03. – 12.03.2023.

Број излагача: 88

Број посетилаца: 42.500

Туристичка организација Војводине је у периоду од 10. до 12.3.2023. године наступила на 3. Међународном сајму туризма у Бањој Луци, на заједничком штанду Туристичке организације Србије. Уз њу своју су понуду представиле и локалне туристичке организације из Новог Сада, Лознице, Вршца, Новог Пазара, Крушевца, Пирота, Раче, Голубца, Темерина, Ваљева, Кикинде и Пожаревца. Посетиоцима је представљена целокупна туристичка понуда као и програми обиласка најатрактивнијих дестинација у Војводини. Највеће интересовање посетилаца забележено је за гастрономију, кратак одмор и вишски туризам у Војводини. У оквиру наступа на сајму бројне медијске куће посетиле су штанд Туристичке организације Војводине. Током првог дана сајма, штанд Туристичке организације Војводине посетио је и градоначелник Бање Луке, Драшко Станђуковић.

Назив манифестације: Међународни сајам туризма Ferien Messe Wien 2023

Локација: Беч, Аустрија

Време одржавања: 16.03. – 19.03.2023.

Број излагача: 517

Број посетилаца: 70.000

Међународни сајам туризма (Ferien Messe) је од 16. до 19. марта 2023. године привукао бројне туристе из Аустрије и иностранства. Са скоро 70.000 посетилаца и преко 500 излагача из 80 земаља, *Ferien Messe* је највећи сајам за одмор, путовања и

разоподу у Аустрији. На сајму су одржане разне презентације, такмичења, предавања, пројекције филмова о путовањима, као и дегустације кулинарских специјалитета из целог света. Туристичка организација Војводине је представила туристичку понуду покрајине заједно са туристичким организацијама: Панчева, Ирига, Сомбора, Суботице, Старе Пазове, Нове Црње, Новог Сада, Србије. Поред туристичких организација, своју туристичку понуду представили су и следећи туристички привредници: Hotel „Pupin“, MÖVENPICK Resort and SPA „Fruške terme“, Kloster Deliblatska peščana, JP „Dunavska obala“ из Апатина, Хотел „Falkensteiner“ и Pinkum touristik“. Поред Туристичке организације Војводине, главни излагачи били су: Привредна комора Војводине, Привредна комора Србије и Агенција за луке. Посетиоци су могли да се упознају са понудом покрајине путем промо материјала и лично филма. Аустријске туристе је привукла највише понуда у вези са активним одмором, циклотуризмом, гастрономијом и културним наслеђем Војводине.

Назив манифестације: 24. Међународни сајам туризма

Локација: Ниш, Србија

Време одржавања: 30.03. – 01.04.2023.

Број излагача: 150

Број посетилаца: 4.000

Грађани Ниша имали су прилику у периоду од 30. марта до 1. априла 2023. године да посете штанд Туристичке организације Војводине у оквиру сајма туризма у Нишу. Туристички садржаји представљени су путем штампаних материјала, док је посебан акценат био на гастрономији Војводине и другим излању кунара Војвођански ручак – неодољиви укуси равнице, који читаоце воли путевима салана, чарди, ресторана који у својој понуди имају аутентичну војвођанску кухињу. Посетиоци су упознати са предлозима за одмор у Војводини, док је највеће интересовање забележено за гастрономију Војводине, културно наслеђе и бањски туризам. На основу директног контакта са посетиоцима сазнајемо да је велики број већ претходно боравио у Војводини и да су заинтересовани за поновни долазак. Међународни сајам туризма је окупио преко 150 излагача из земље и региона. За време одржавања сајма одржана је конференција под називом „Четврта међународна конференција о туризму“, „Предавање о културном туризму“, „Storytelling у туризму“, као и бројне промоције присутних излагача.

Назив манифестације: Међународни сајам туризма „EMITT 2023“

Локација: Истанбул, Турска

Време одржавања: 12.04. – 15.04.2023.

Број излагача: 461

Број посетилаца: 33.595

Туристичка организација Војводине је у периоду од 12. до 15. априла 2023. године учествовала на Међународном сајму туризма у Истанбулу (*East Mediterranean International Tourism and Travel Exhibition - EMITT 2023*). Туристичка понуда АП Војводине представљена је у оквиру заједничког штанда Туристичке организације

Београда, Туристичке организације Србије, Привредне коморе Србије и Привредне коморе Војводине. На заједничком штаблу поред наведених су се представиле Туристичке организације Ниша, Новог Пазара, Air Serbia, агенције Balkan Holidays, PCS Tour, Glob Metropolitan, као и хотели „Viceroy Koradnik“, Gorski Hotel & Spa, Constantine, Врбак НД, Хотел „Борови“. Као један од пет најзначајнијих сајмова туризма „EMITT 2023“ је окупио 461 излагача из 110 земаља и привукао више од 33.000 посетилаца сајма, нарочито када је реч о кратким одморима и културном наслеђу. Да је турско тржиште веома значајно за Војводину, говори и податак да су у 2022. години посетиоци из Турске били на првом месту када је реч о земљи порекла страних туриста, остваривши притом 32.793 долазака и 95.459 ноћења. Првог дана одржавања сајма, штабл Републике Србије посетили је генерална конзулка Србије у Истанбулу Ивана Пејовић, као и турски министар културе и туризма Мехмет Нури Ерсоу.

Назив манифестације: 12. Међународни сајам туризма и гастрокултуре „Бијељина-турист 2023“

Локација: Бијељина, Босна и Херцеговина

Време одржавања: 27.04. – 28.04.2023.

Број излагача: 82

Број посетилаца: 1.000

На 12. Међународном сајму туризма и гастрокултуре представило се 82 излагача из Републике Српске, Федерације БиХ, Србије, Хрватске и Црне Горе. Сајам се одржавао од 27. до 28. априла 2023. године, у хотелу „Дрина“ у Бијељини, у организацији Туристичке организације Бијељина, а под покровитељством Града Бијељина. Туристичка организација Војводине промовисала је комплетну туристичку понуду и посетиоце упознала са актуелним туристичким садржајима покрајине. Војводина као туристичка дестинација је грађанима Семберије веома позната, али уједно је то дестинација којој се радо враћају. Посетиоце је највише привукла гастропомека понуда, као и посете многобројним манастирима и city break дестинацијама. Министар трговине и туризма у Влади РС – Денис Шулић отворио је сајам, а присутнима су се обратили и директорка Туристичке организације Бијељина – Јасмина Абдулахатић, градоначелник Бијељине – Љубиша Петровић и директор Туристичке организације Републике Српске – Миодраг Лопчаревић, који су и посетили штабл Туристичке организације Војводине и изразили захвалност и задовољство због традиционалног присуства ТО Војводине на овој важној туристичкој манифестацији.

Назив манифестације: 14. Међународни сајам туризма и сеоског туризма „Крагујевац 2023“

Локација: Крагујевац, Србија

Време одржавања: 23.11. – 25.11.2023.

Број излагача: 90

Број посетилаца: 4.500

Туристичка организација Војводине је у периоду од 23. до 25. новембра 2023. године учествовала на Међународном сајму туризма и сеоског туризма у Крагујевцу.

На заједничком штанду, осим Туристичке организације Војводине туристичку понуду представиле су туристичке организације Вршца, Беле Цркве, Ковина, Зрењанина, Бачке Паланке, Ипђије, Темерина и Суботице. Посетиоци су имали могућност да се упознају са туристичком понудом Покрајине путем штампаних промо материјала, са посебним акцентом на кратке одmore у Војводини. Значајан број посетилаца штанда Туристичке организације Војводине су претходно били у посети Војводини, али су веома заинтересовани да поново посете Војводину. Највеће интересовање је забележено за сеоски туризам, културно наслеђе и гастрономску понуду. По завршетку сајма, Туристичкој организацији Војводине је додељено признање за освојено друго место у категорији „Најуређенији излагачки простор“. На сајму се представило више од 90 излагача, док су посетиоци током три дана трајања сајма имали прилику да уживају у изложбено – едукативном програму. У оквиру сајма организован је и Сајам зимнице.

Назив манифестације: 54. Међународни сајам туризма „Нови Сад 2023“

Локација: Нови Сад, Србија

Време одржавања: 30.11. – 02.12.2023.

Број излагача: 240

Број посетилаца: 12.000

Туристичка организација Војводине је у периоду од 30. 11. до 02. 12. 2023. године учествовала на 54. Међународном сајму туризма у Новом Саду. На штанду Туристичке организације Војводине су своју понуду, осим Туристичке организације Војводине представиле и туристичке организације Беле Цркве, Вршца, Зрењанина, Ковина, Бачке Паланке, Ковачице, Суботице, Темерина, Пећинаца, УЗП „Тителски брег“, Руме, Бачки Петровци, Врбаса, Осака, Бачке Тополе, Сремске Митровице, Беоцина, Житишта, Папчева, Септе, Сечња и Куле, као и Тоур де Фрушка. Етно комплексе „Делиблатска чарда“, Развојни фонд Војводине и пројектни партнери из Словеније са пројекта „Smarter Aof“. Посетиоци сајма су имали прилику да се путем штампаног и видео промо материјала упознају са туристичком понудом Покрајине. Посебну заинтересованост посетиоци су показали за гастрономију Војводине, рурални туризам, културно наслеђе, као и циклотуризам. Сајам је у четвртак снечано отворио градоначелник Новог Сада Милан Ђурић, када је и истакао да Нови Сад предњачи у области туризма на просторима наше земље. Такође, долао је, да се Нови Сад данас налази на мени Европе као препоручена дестинација. Осим градоначелника, поздравну реч су присутима упутили и генерални директор Новосадског сајма Никола Љоврић, покрајински секретар за привреду и туризам Пенад Иванишевић, генерална конзулка Црне Горе Невенка Ђировић и државни секретар у Министарству туризма и омладине Урош Кандић. Првог дана сајма организована је конференција на тему „Како савремена ИТ решења могу повратити пословну конкурентност малих и средњих предузећа у туризму“. Организатори конференције су били Туристичка организација Војводине и главни партнери пројекта „Smarter Aof“ из Словеније. Мала и средња предузећа су имала прилику да се упознају са новим букинг системом, који је настао у оквиру пројекта. Сајам туризма је ове године окупио 240 излагача из 10 земаља, а релија партнер сајма била је Босна Которска. Око 12.000 посетилаца је прошло Мастер халом за три дана трајања сајма, улаз је био бесплатан уз обавезну регистрацију на званичном сајту Новосадског сајма.

2.3.2. ОСТАЛИ СКУПОВИ И МАНИФЕСТАЦИЈЕ

43. МЕЂУНАРОДНИ САЈАМ НАУТИКЕ, ЛОВА И РИБОЛОВА – БЕОГРАД

Туристичка организација Војводине представила је туристичку понуду на 43. Међународном сајму паутике, лова и риболова, на штанду Привредне коморе Србије у периоду од 6.4. до 10.4.2023. године у Београду. На штанду Привредне коморе Србије, осим Туристичке организације Војводине учествовали су и: Туристичка организација Панчева, Туристичка организација Зрењанина, Привредна комора Војводине и Агенција за управљање лукама. Сајам су свечано отворили државни секретар у Министарству туризма и омладине Урош Кандић и подсекретар у Покрајинском секретаријату за привреду и туризам Славољуб Арсенијевић. Арсенијевић је рекао да је после прошломесечног Сајма туризма ово сајам који се падограђује као туризам вишег нивоа. Такође, нагласио је да је улога локалних самоуправа и Министарства да се створи добар амбијент за унапређење свих ових области. Овај сајам окупио је око 55 излагача, а посети га преко 10.000 посетилаца. Посетиоци су могли да се упознају са понудом покрајине путем промо материјала. Највеће интересовање посетилаца забележено је за речни туризам, лов и риболов.

ПОСЕТА ПРЕДСТАВНИКА МЕДИЈА И ИНФЛУЕНСЕРА ИЗ КИНЕ

Туристичка организација Србије и национални авио превозник Ер Србија у периоду од 22. до 27. априла 2023. године, организовали су долазак у Србију прве групе представника медијских кућа и инфлуенсера из Кине, након што се Кина отворила за путовања и Србија се нашла на листи дестинација где су омогућена групна путовања. У оквиру обиласка туристичких дестинација у Србији, представници кинеских медија, имали прилике да посете Војводину, и да се упознају са прелепим пределима најстаријег националног парка у Србији - Фрушка гора. Том приликом, посетили су винарију „Леурић“, где су дегустирали веома квалитетна вина и посетили вишегоде и воћњаке, затим су се упознали са руралним начином живота обилазећи Фрушкогорску лугарницу у Малој Ремети. Уживајући у природи, имали су прилике и да се упознају са коњичким активностима у Фрушкогорској лугарници, као и да пробају специјалитете од дивљачи, по којима је овај објекат познат. Поред тога обишли су и манастир Мала Ремета, Беоцин, где су посетиоци имали прилике да уживају крај Душава, уз вођњу чамцем по овој интерпационој реци. Такође, кинески посетиоци су активно учествовали и у припреми традиционалних војвођанских јела, у оквиру објекта – River food and party у Беоцину. После обиласка Фрушке горе, кинески представници медија су поставили посету обилазећи Петроварадинску тврђаву и Нови Сад. Медијске куће чији су представници били у посети су: Beijing News (60 милиона корисника апликације) и утицајног сајта www.chinanews.com (400 милиона корисника), директор модног часописа и аутор путописних репортажа (тираж преко 100.000 примерака), главни и одговорни уредник медијске групе из Тјенђина (20 милиона корисника апликације), као и директор најутуцајнијег медија из туристичке привреде – China Travel Trade Media и два утицајна инфлуенсера, г-дин Зхен Лиу (скоро 6 милиона пратилаца на Weibo

платформи), и г-ђа Пинг 1 уо (познати фотограф и писац са 1.2 милиона пратилаца на Weibo мрежи).

САЈАМ ЗАПОШЉАВАЊА И СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА 2023

У хиту Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, у четвртак 18. маја 2023. године, у периоду од 12 до 14 часова, одржан је Сајам запошљавања и стручног усавршавања. Сајам је примарно намењен за студенте Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, али су врата била отворена и за студенте са других факултета, како би били у могућности да аплицирају за посао из области које су понуђене. На сајму се представило око двадесет компанија из сектора туризма, банкарства и ИТ сектора. Запажено место међу излагачима имала је Туристичка организација Војводине, у којој одређени број студената већ успешно обавља стручну праксу.

БЕОГРАДСКИ МАНИФЕСТ

Туристичка организација Војводине је узела учешће на манифестацији „Београдски манифест“ у периоду од 19. до 21. маја 2023. Ова туристичка манифестација је највећи породични фестивал у региону, који се претходних година позиционирао за промоцију манифестација и туристичких дестинација из Србије и региона. Београдски манифест одржао се на Калемегданској тврђави у Београду. Током три дана у пет фестивалских зона, посетиоци свих узраста могли су да уживају у разним садржајима. Поред представљања многобројних дестинација и манифестација своје програме су представили - произвођачи вина, креативне радионице, а у понуди су се нашли и гастрономски специјалитети. Концепт фестивала омогућава посетиоцима да се кроз забаву и квалитетно проведе породични дан, упознају са могућностима које нуди регионална туристичка понуда, као и да се на занимљив и интерактивни начин представе брендови партнера манифестације. Највеће интересовање посетилаца на штанду Туристичке организације Војводине било је за сеоски туризам, вински туризам, туристичке садржаје Фрушке горе, гастрономију, као и за бројне манифестације у летњем периоду.

ОТВАРАЊЕ ЛЕТЊЕ ТУРИСТИЧКЕ СЕЗОНЕ У ТРЕБИЊУ

Туристичка организација Војводине представила је туристичку понуду Покрајине у оквиру миси сајма који је организован поводом отварања летње туристичке сезоне у Требињу, у суботу 20. маја 2023. године. Житељи Требиња су имали прилику да се упознају са бројним начинима провиђења одмора у Војводини путем промотивних штампаних материјала. Велико интересовање посетилаца је изазвало штампано издање кунара „Војвођански ручак“, као и предлози кратких одмора у Војводини. Штанд Туристичке организације Војводине је посетила делегација Града Требиња, на челу са градоначелником Мирком Ђурићем. Поред Туристичке организације Војводине понуду су представиле туристичке организације Републике Српске, Чачка, Ваљева, Златибора, Никшића, Херцег Новог, Будве, Бања Луке, као и општина Чајетина, Дино парк Златибор. Туристички кластер

Херцеговина. У оквиру минн сајма је уприличен и богат културно уметнички програм, као и представљање локалних произвођача. Истог дана одржана је конференција под називом „Регионална сарадња – пут ка одрживом туризму“.

25. ЕВРОПСКА СМОТРА ФОЛКЛОРА ДИЈАСПОРЕ – НОВИ САД

Туристичка организација Војводине представила је туристичке садржаје покрајине на 25. Европској смотри фолклора дијаспоре, која се одржала у дворани СПЕНС-а у Новом Саду од 27. до 28.5.2023. године. Окупљенима су се обратили: господин Данило Ђокић, председник Асоцијације српског фолклора дијаспоре, затим епископ Дамаскин - викарни епископ, госпођа Зорица Шијак, начелница управе за културу града Новог Сада, господин Арно Гујон, директор управе за сарадњу са дијаспором и Србима у региону, господин Раде Војновић, изасланик министарке културе и потпредседнице владе госпође Маје Губковић, господин Ђорђе Милићевић, министар без портфеља у влади Републике Србије и господин Дејан Савић, изасланик председника Републике Србије. Смотру је свечано отворио наступ СКУД-а „Железничар“ и ансамбла „Вила“ са играма из Неготина. У оквиру два дана наступило је укупно 44 културно-уметничких друштава из Француске, Аустрије, Немачке, Швајцарске, Хрватске, Републике Српске, Мађарске, Румуније, Словеније и Србије. Програм се састојао из три такмичарска и једног ревијалног блока.

2. ТУРИСТИЧКИ САМИТ ВОЈВОДИНЕ - ИНЂИЈА

Други по реду Туристички самит Војводине одржао се у Инђији у периоду од 8. до 9. јуна 2023. године. Домаћин самита били су општина Инђија, Туристичка организација општине Инђија, као и Центар за едукативни развој Нови Сад, који се баве промоцијом и унапређењем знања из области туризма и организације догађаја. Учесницима су се на свечаном отварању обратили господин Немања Димић, оснивач и директор агенције Bit Events, те Владимир Гак, председник општине Инђија. Директорка Туристичке организације Војводине, др Наташа Панковић, истакла је конференцијске капацитете који постоје на територији Војводине, као и потенцијале за развој подстицајних путовања и *teambuilding* активности који су саставни део МССЕ-а. Другог дана самита одржане су две радионице у винарији „Шанат“. Прва под називом „Винарије и њихова улога у винском туризму“, а друга на тему „Винског туризма као нове парадигме: развој и перспектива“. Учесници радионица су имали прилику да обиђу саму винарију „Шанат“ и пробају једно од њихових вина под називом Кокета. Након тога је уприличен обилазак Келтског села којим управља Туристичка организација општине Инђија.

GOOD FOOD AND WINE ФЕСТИВАЛ - БЕОГРАД

Пети по реду „*Good food and wine*“ Фестивал одржан је 01.07.2023. у Београду. Шеталиште Сава променада било је место добрих укуса на ком су домаћи и страни посетиоци имали прилику да пробају разновидну храну наших крајева, али и ону из региона. Туристичка организација Војводине је уз општину Ириг представила своју гастро и винску понуду. Део своје винске понуде представиле су и винарије „Алхемија“, винарија „Моловин“ и винарија „Теодос“. Посетиоци су имали прилику

да пробају различита вина из Војводине и да се информишу о бројним туристичким садржајима. У оквиру фестивала одржане су радионице и предавања на тему хране и вина, изложба хлеба, наградна тимбола за посетиоце и културно уметнички програм.

ВИНОФЕСТ - ВРШАЦ

Током два дана трајања манифестације „Винофест“ у Вршцу, у периоду од 30. јуна до 01. јула 2023. године, Туристичка организација Војводине представила је бројне туристичке садржаје Покрајине, са акцентом на винском туризму. Ово је била прилика да посетиоци добију свенбухватне информације о догађају под називом „Фрушкогорска винска шетња walk & wine 2023“, који се реализовао на Фрушкој гори 27. августа 2023. године уз подршку Министарства туризма и омладине и Покрајинске владе, а у сарадњи са општинском Иригом и Удружењем произвођача гроздја и вина са ознаком географског порекла Срем – Фрушка гора.

Штанд Туристичке организације Војводине посетили су неим домаћих и посетиоци из Румуније, исказујући притом интересовање за туристичке дестинације у Војводини, као и за наведени догађај, који ће објединити активни одмор и вински туризам. У оквиру манифестације „Винофест“ организоване су едукације из области управљања друштвеним мрежама за све заинтересоване привредне субјекте. Програм манифестације употпунио је богат музички програм.

ЛЕТЊИ САЈАМ ТУРИЗМА „ЕТНОФЕСТ“ - ЧАЧАК

У оквиру Међународног фестивала фолклора “Етнофест” на Градском тргу у Чачку, одржан је Летњи сајам туризма од 20. до 21. јула 2023. године. Етнофест, који се у Чачку ове године одржао по седми пут, био је прилика да своје туристичке понуде представе: Туристичка организација Србије, Војводине, Гробиња, Крагујевца, Ваљева, регије Западна Србија, регије Конаоник, организација “Србија за младе”, Атомска бања Горња Трепча, уз домаћина овог догађаја – Туристичке организације Чачак. За Туристичку организацију Војводине, ово је била јединствена прилика да се житељима Чачка, који је ове године проглашен за националну престоницу културе, представе туристички производи покрајине са нагласком на попуту током летње туристичке сезоне.

Чачани су највише били заинтересовани за обилазак градова у Војводини, као и за активан одмор и излете у природи. Попута на штанду Туристичке организације Војводине привукла је и кинеске туристе, који су се највише интересовали за *city break* дестинације.

ВИНСКИ ПАРК – СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Туристичка организација Војводине је 26.08.2023. године учествовала на шестој по реду манифестацији “Вински парк” у Сремској Митровици, где је најавила свој догађај под називом “Фрушкогорска винска шетња, Фрушка walk & wine 2023” који се наредног дана реализовао у Иригу, са почетком у 10 часова.

Посетиоци манифестације “Вински Парк” су изразили интересовање за предлози догађаја, и информисали се путем промотивног материјала “Фрушкогорске винске шетње”.

Манифестација „Вински Парк“ у Сремској Митровици је и ове године привукла велико интересовање туриста, локалног становништва као и љубитеља

вина. Према информацијама организатора самог догађаја - Туристичке организације Града Сремске Митровице, ове године је манифестација угостила више од шест хиљада посетилаца и оборила претходнодишњу посещеност. Циљ самог догађаја је промоција вина и винске културе у Срему, као и излагање емпиријских произвођача вина из целе Србије и промоција епо-гастрономског туризма. Посетиоци су имали прилику да осим у врхунским вишима локалних произвођача, уживају и у вишима регионалних винских кућа. Земља под "Винског парка", ове године, била је Словенија.

УКУСИ ДЕЛИБЛАТСКЕ ПЕШЧАРЕ - ДЕЛИБЛАТО

Друга по реду манифестација под називом „Укуси Делиблатске пешчаре“, одржана је у периоду од 08. до 10. септембра у Етно комплексу „Делиблатска чарда“ у Делиблату. У недељу 10. септембра, манифестација је окупила велики број удружења и привредних субјеката.

Туристичка организација Војводине представила је туристичку понуду Покрајине путем промо материјала на српском, мађарском и румунском језику. Представљена су и два издања кувара „Војвођански ручак-неодољиви укуси равнице“. У уводном делу манифестације присутнима су се обратили Милица Шушњић из Туристичке организације Војводине и др Непад Иванишевић, покрајински секретар за привреду и туризам.

У оквиру манифестације одржана је презентација књиге „Укуси Делиблатске пешчаре“, у издању Завода за проучавање културног разитка Србије, и која је посвећена културно – историјском и гастрономском наслеђу Делиблатске пешчаре.

ПОСЛОВНИ СКУП - ЉУБЉАНА

Туристичка организација Војводине је 20. септембра 2023. године била учесник пословног скупа у организацији Туристичке организације Града Новог Сада у Љубљани. Пословни скуп је реализован у хотелу „Radisson Blu Plaza“ у Љубљани, уз учешће бројних привредних субјеката из Новог Сада и Љубљане. Осим представника хотела и туристичких агенција, догађају су присуствовали и представници Туристичке организације Србије и Привредне коморе Србије – Регионалне привредне коморе Јужнобачког управног округа. У оквиру догађаја организовани су бројни „Б2Б“ састанци, у циљу успређења сарадње и повећања броја посетилаца из Љубљане и целе Словеније.

Присутнима су се на почетку догађаја обратили козул амбасаде Републике Србије у Словенији Миличко Шница, заменик директора организације Туризам Љубљана Мија Предовник, в.д. начелника Градске управе за привреду Саша Билиновић и директор Туристичке организације Града Новог Сада Бранислав Кнежевић.

На основу реализованих пословних састанака Туристичке организације Војводине са туристичким агенцијама из Словеније, сазнајемо да постоји значајно интересовање грађана Словеније за посету Војводини, као и за проширење туристичких програма који се односе на Војводину.

ТУРИСТИЧКИ ФОРУМ СРБИЈЕ - НИШ

У периоду од 26. до 28. септембра, одржао се 13. Туристички форум Србије у Нишу, на којем је учествовала и Туристичка организација Војводине. Светски дан туризма, 27. септембра, симболично је обележен том приликом на форуму, који је окупио многобројне туристичке организације из целе земље. Тог дана, на свечаном отварању, у сали за конференције хотела "Tami residence", присутнима су се обратили: министар туризма и омладине – Хусеин Мемич (путем видео линка), помоћница министра туризма – Дуља Ђешић, градска већница за туризам Града Ниша – Адриана Анастасова и директорка Туристичке организације Србије – Марија Лабовић.

Учесници су, истог дана, имали прилике да прате едукације на теме: Позиција Србије као туристичке дестинације у региону и светски трендови у туризму; Experience Serbia: Откривање потенцијала дестинација кроз дигитални маркетинг; Мора ли дестинација да буде бренд? и Одрживи развој и зелене инвестиције у туризму. Након едукативног дела, учесници форума обишли су уз праћу водича значајне локалитете у градском јентру Ниша. Последњег дана форума, учесници су заједно са представницима медија посетили најпосећеније локалитете у Нишу: Беле кулу, цркву Светог Пантелејмона (место сусрета Стефана Немање и Фридриха Барбаросе), споменик на Четру и визиторски центар "Церјанска пешина", уз обилазак пешине, који представља својеврсну адреналинску авантуру.

МАНИФЕСТАЦИЈА „Fortress fun & wine“

Туристичка организација Војводине је 01.10.2023. године учествовала на првој по реду манифестацији „Fortress fun & wine“, одржаној на платоу Петроварадинске тврђаве. Промовисана је комплетна туристичка понуда Војводине, са акцентом на стано-гастро туризам и дестинације погодне за обиласке ове јесени. Највеће интересовање за градске дестинације су показали туристи из Руске Федерације, који су посетили штанд Туристичке организације Војводине, док су туристи из Румуније највише били мотивисани за обилазак фрушкогорских винарија и дегустацију вина. На самом уласку на догађај, учесници су добијали стартни пакет, који је садржао чашу за дегустацију вина и мајицу.

Учесници догађаја су имали прилику да уживају у фрушкогорским винима, као и да се упознају са најпознатијим сортама и самом технологијом производње. Осим вина, посетиоци су имали прилику да уживају у специјалитетима локалних произвођача. Манифестацију је увенчао и музички наступ Немање Радошевића са својим бендом.

МАНИФЕСТАЦИЈА „ЧВАРАК ФЕСТ“ У КАЋУ

Ова манифестација већ 14 година промовише један од најпознатијих гастрономских производа са овог поднебља. Одржана је 5. новембра ове године. Догађај, који има међународни карактер, организује локално Удружење грађана "Кату". Такмичење у топљењу чварака је главни део овог гастрономског догађаја и оно почиње у јутарњим часовима када се окупљају екипе. Ове године учествовао је 37 екипа, а осим екипа из Србије биле су присутне и по две екипе из Републике Северне Македоније и Републике Српске. Туристичка организација Војводине као

део понуде, представила је посетиоцима брошуру Гастро Војводина са бројним аутентичним војвођанским специјалитетима.

СЕМИНАР „ИСКУСТВЕНИ ТУРИЗАМ: ВЕШТИНЕ И МАРКЕТИНГ“

У Старој Пазови је 23. и 24. новембра одржан семинар на тему „Искуствени туризам: Вештине и маркетинг.“ Пројекат је подржан кроз програм Ерасмус+ „*Experiential tourism soft skills and marketing: the real tourism turing point*“ *RE-EXPERIENCING*, и спроведен је у партнерској сарадњи италијанских организација *Localevolution Scanno*, *CrowdAid A.P.S.* из Рима и Регионалне развојне агенције Срем из Руме. Учесници су се упознали са појмом искуствени туризам и одрживост, на који начин користити маркетинг стратегију у искуственом туризму и како производ прилагодити потребама потрошача уз мањане маркетинг акција током самих кампања (кроз маркетинг левак). Кроз практичне радионице учесници су активно креирали примере искуственог туризма, дефинисали их кроз SWOT анализу и креирали кратак маркетинг план за друштвене мреже. Такође, говорено је о јавно-приватним партнерствима (ЈПП), могућностима и изазовима које они пружају, са великим бројем примера из праксе која могу послужити као инспирација за креирање овдашњих јавно-приватних партнерстава.

СТРУЧНА ТРИБИНА НА ТЕМУ “АКТИВАН ОДМОР КАО ДЕО ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ ВОЈВОДИНЕ“

У просторијама Спортског савеза Војводине, 21. децембра одржана је стручна трибина на тему „Активан одмор као део туристичке понуде Војводине“. Трибину је отворио председник Савеза Спорт за све Војводине, господин Марко Адамовић, који је истакао важност едукације и повезивања спорта и туризма. Проф. др Мухи Бела са Универзитета Едуконс говорио је о активном одмору као делу туристичке понуде и перспективи развоја спортског туризма у Војводини, а представница Туристичке организације Војводине, др Саандра Полексић, говорила је о активностима туристичких организација, и о томе на које све начине спортски програми и манифестације могу постати део туристичке понуде. Спортске активности и генерално активни одмор данас важан је сегмент туристичких путовања. Различите манифестације и спортски догађаји, не само што обогаћују туристичку понуду дестинације, већ могу бити и већи генератори туристичке потрошње.

2.3.3. СПЕЦИЈАЛНИ ДОГАЂАЈИ

TOUR DE FRUŠKA

Туристичка организација Војводине је учествовала као **суорганизатор** у манифестацији „Tour de Fruška“, која је одржана у периоду од 20. до 21. маја 2023. године у Врбнику, на Фрушкој гори. Реч је о манифестацији која обједињује спорт, привреду и туризам. Централни део овог догађаја представљао је спортски програм, који се односио на бројне бицикlistичке трке, које су одржане током два дана

трајања овог догађаја. Спортски део догађаја употпунило је излашање бројних туристичких организација, као и учешће бројних привредних субјеката на Нолтпом бизару. У току догађаја реализоване су следеће трке: МТБ маратон, Е-bike Велика награда Врдника, Траил трка – освајање Врдничке куле, МТБ Елиминатор трка, Трка Младе наде и Гас гас дечија трка. Првог дана проглашени су победници Гас гас дечије трке, Траил трке - освајање Врдничке куле и МТБ Елиминатор трке. Туристичка организација Војводине посетиоцима је представила туристичке садржаје Војводине, са акцентом на активном одмору, винском и циклотуризму. Поред Туристичке организације Војводине, туристичку попуту су представиле и туристичке организације из Ирига, Новог Сада, Руме и Шида. Другог дана проглашени су победници трке МТБ маратон, трке Младе наде и Е-bike трке. Манифестација је окупила преко 1000 учесника.

2. МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ГРАШЦА – НОВИ САД

Међународни фестивал Грашца, одржао се 08. јула 2023. године у периоду од 18 до 23 часа у Новом Саду (на адреси Булевар Михајла Пупина 18) испред просторија Инфо центра Туристичке организације Војводине. Догађај је организовало Удружење произвођача грожђа и вина са ознаком географског порекла „Срем-Фрушка гора“, док је **суорганизатор** догађаја била Туристичка организација Војводине. Дан раније 07.07.2023. године одржана је прес конференција у Инфо центру Туристичке организације Војводине поводом најаве фестивала.

Манифестација је имала за циљ да се виноској публици представе и приближе вина од сорте грожђа Грашца из држава региона и Србије са акцентом на сремски виноградарски рејон и фрушкогорско виногорје. Посетиоци су били у прилици да дегустирају различите стилове вина, од свежих, преко пенушавих и органских, до вина која су одрежана у хрестивим бурадима.

Током догађаја посетиоцима се представило укупно 17 винарија и винарских подрума. Учествовали су: Фрушкогорски виногради из Банаштора, Винарија Винчић из Шида, Винарија Моловић из Шида, Винарија Киш из Сремских Карловаца, Винарија Веритас Ђуковић из Сремских Карловаца, Винарија Грдевик из Грдевика, Подрум Ђега из Банаштора, Винарија Танасковић из Крушедова, Патков виноград из Крчедина, Винарија Император из Раковца, Винарија Радошевић из Банаштора, Подрум Бајић из Сремских Карловаца, Винарија База из Черевина, Винарија Мрђанић из Сремских Карловаца, Винарија Шијачки из Банаштора, Винарија Ђурђић из Сремских Карловаца и Винарија Веркат из Черевина.

Ова манифестација, која велича сорту Грашца, као једну од најперспективнијих и најважнијих белих сорти винове лозе у Србији привукла је значајан број посетилаца. Уз вино додатно уживање чулима употпуњено је уз традиционалну тамбурашку, а касније и амбијенталну музику.

У оквиру наведеног догађаја медијима и посетиоцима представљен је догађај Фрушкогорска винарска шетња "Walk & Wine 2023".

ФРУШКОГОРСКА ВИНСКА ШЕТЊА „ФРУШКА WALK & WINE 2023“ - ИРИГ

Туристичка организација Војводине је у недељу 27. августа успешно реализовала прву Фрушкогорску винарску шетњу „Walk & Wine 2023“, током које су

на кружној пешачкој рути дугој 7,6 километара, поштоваоци вина и винске културе имали прилику да дегустирају врхунска вина из 12 фрушкогорских винарија, па четири дегустациона пункта као и да уживају у укусима локалних специјалитета.

На догађају је било 71 комерцијални учесник (са купљеном улазницом путем онлајн резервационог система) и 250 некомерцијални учесник. Инспиративна шетња кроз фрушкогорске винограде је започета на Рибарском тргу у Иригу, на којем се налазио *welcome* деск, где су учесници могли да преузму своје стартне пакете. Пре почетка шетње, посетиоци су имали прилике да уживају у кафи добродошлице од стране "Мале радионице кафе" и да забележе незаборавне тренутке у фото кабини. Такође, ови и музички садржаји су им били доступни и на самом крају шетње. Туре су се организовале на сваких пола сата, а учеснике шетње су предводили туристички водичи. На сваком од пунктова посетиоци манифестације „Фрушка walk & wine 2023“ имали су прилику да дегустирају аутентична вина, пробају гастрономске специјалитете и уживају у разноврсном музичком програму. Посетиоци су на једном од пунктова имали припремљен традиционални дочек од стране пудара, односно чувара винограда и грозђа.

Након шетње, на почетној - а уједно и крајњој тачки – ириским Рибарском тргу, посетиоци су могли „из прве руке“ да изабере и купе аутентична локална вина која су током хедонистичке шетње дегустирали на четири пункта. Манифестацију је својим музичким наступом обогатио бенд „На Банда“.

У првој Фрушкогорској винској шетњи учествовао је и председник Покрајинске владе - Игор Мирковић, заједно са делегацијом. Он је том приликом истакао колико је овакав вид манифестације значајан за Ириг, Срем и читаву земљу, као и за развој верског и винског туризма. Организатор догађаја била је Туристичка организација Војводине, уз подршку Покрајинске владе, Министарства туризма и омладине, општине Ириг, Националног парка Фрушка гора, Удружења произвођача грозђа и вина са ознаком географског порекла „Срем – Фрушка гора“, Гаранцијског фонда АП Војводине и Развојног фонда Војводине.

ЈУБИЛЕЈ 20 ГОДИНА ПОСТОЈАЊА ТУРИСТИЧКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ВОЈВОДИНЕ

Под слоганом „20 ГОДИНА ГАРАНТОВАНИ УСПЕХ“ Туристичка организација Војводине и Гаранцијски фонд АП Војводине обележити су две деценије успешног пословања. Догађај је одржан 12. октобра у Конгресном центру Мастер хале Новосадског сајма у Новом Саду уз присуство бројних званица. Овај значајан јубилеј био је прилика да се сублимира постигнуто, изрази захвалност партнерима и институцијама и да се најаве даљи кораци у унапређењу туристичког сектора Покрајине.

Присутнима су се обратили председник Покрајинске владе Игор Мирковић, директор Гаранцијског фонда АП Војводине Борђе Раковић и директорка Туристичке организације Војводине др Наташа Павловић. На догађају је премијерито представљен промо филм Туристичке организације Војводине који на инспиративан и атрактиван начин приказује туристичке садржаје Покрајине. Догађај је употпунила промоција врхунских вина са простора АП Војводине, гастрономски специјалитети и пригодан музички програм.

2.3.4. ГОДИШЊИ СКУПОВИ ЛОКАЛНИХ ТУРИСТИЧКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА (ЛТО), ПРЕДСТАВНИКА ТУРИСТИЧКЕ ПРИВРЕДЕ И МЕДИЈА

Туристичка организација Војводине традиционално окупуља локалне туристичке организације на крају године, како би сумирали постигнуте резултате и правили планове за наредну годину. Поред локалних туристичких организација, на повогодишњем скупу учествовали су и представници Секретаријата за привреду и туризам, Привредне коморе Војводине, остали сарадници и туристички субјекти. Термин одржавања годишњег скупа био је 22.12.2023. године.

2.3.5. САРАДЊА СА НАЦИОНАЛНОМ ТУРИСТИЧКОМ ОРГАНИЗАЦИЈОМ СРБИЈЕ

Сарадња са Националном туристичком организацијом Србије огледала се у заједничким поступцима на догађајима, кроз учествовање у промотивним кампањама и наступима на сајмовима у земљи и иностранству.

2.4. ЕДУКАТИВНО-ИСТРАЖИВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

2.4.1. ИСТРАЖИВАЊЕ ЗА ИЗРАДУ ПРИРУЧНИКА ЗА РУРАЛНИ ТУРИЗАМ

Имајући у виду убрзани раст и популарност руралног туризма и богату природну и културну разноврсност Војводине, Туристичка организација Војводине определила се да на једном месту скупи расположиве информације и омогући једноставан увид у овај селективни облик туризма. За потребе израде приручника било је неопходно прикупити податке са терена, израдити упитнике о потребама пружаоца услуга, анализирати податке и сумирати резултате. Приручник је урађен у латиничном и ћириличном писму у pdf формату и објављен је на сајту Туристичке организације Војводине.

2.4.2. САРАДЊА СА ОСТАЛИМ ОБРАЗОВНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

Сарадња се огледала кроз заједничке наступе на конференцијама, пословне сарадње поводом одређених сегмената туристичке понуде и програмских активности.

2.5. ПРОЈЕКТИ ФИНАНСИРАНИ ИЗ ФОНДОВА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

2.5.1. Пројекат „SMARTER AOE“, *Amazon of Europe*, COS-TOURINN-2020-3-04

Почетком 2022. године је потписан уговор и почео је процес реализације одобреног пројекта COSME, под називом „SMARTER AOE“, *Amazon of Europe*, COS-TOURINN-2020-3-04. Пројекат има за циљ да подстиче усвајање дигитализације и иновације од стране МСП у туризму кроз транснационалну сарадњу. Пројекат је финансиран из фондова Европске Уније 75%, али је било потребно обезбедити предфинансирање преосталог удела. У току 2023. године одржана је друга радионица намењена малим и средњим предузећима у туризму, која имају права да учествују на Отвореном позиву за добијање финансијске подршке за дигиталну трансформацију МСП. Туристичка МСП су имала прилике да остваре финансијски подстицај у износу до 3.000 евра у области дигиталне трансформације пословања, под условом да су се пријавила на Јавни позив, који је трајао од 03.01-03.03.2023. године и био објављен на интернет страници и друштвеним мрежима Туристичке организације Војводине, као и на интернет страници: www.visitaoe.com/call.

3. ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Туристичка организација Војводине је до сада изradила значајан број туристичких брошура трудећи се да обухвати све сегменте туризма у Војводини. Брошуре се користе као веома чест облик промоције приликом наступа на сајмовима, конференцијама, манифестацијама те је допуна тиража, ажурирање података у њима и преводње на стране језике неопходно. Брошуре се, такође, дистрибуирају бесплатно у инфо центрима НГОС, ЛГО, и Туристички-информативном центру Туристичке организације Војводине. Затим се користе и за потребе дипломатско-конзуларних представништва Србије у иностранству, као и за потребе државних органа и других заинтересованих институција и организација, за потребе конференција, семинара и других стручних скупова.

Као и до сада, кроз организацију специјалних догађаја попут „Фрушкогорске винске шетње“, „Војвођанских вечери“ у оквиру сајмова туризма у земљи и иностранству, тежи се повећању видљивости туристичке понуде Војводине, последично порасту туристичког промета, као и промоцији саме Туристичке организације Војводине као кључне институције за промоцију и унапређење туризма у Војводини.

Кроз планиране пројектне активности радиће се на унапређењу регионалне и међусуседске сарадње са институцијама из области туризма и других сродних делатности.

Реализацијом свих наведених активности би се употпунила промоција туристичке понуде Војводине, а самим тим дошло би до:

- ✓ Веће препознатљивости Војводине као туристичке дестинације,
- ✓ Пораста промета туриста и већих прихода од туризма
- ✓ Боље препознатљивости Туристичке организације Војводине и

- ✓ Боље употребе дигиталних технологија, као канала туристичке промоције Војводине.

Општи циљ предложених активности је подстицање даљег развоја туризма у АПВ, ефикаснија туристичка промоција, већи промет туриста и последично већи приходи од туризма.

4. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

4.1. Дозначена финансијска средства

Средства из којих се финансира рад Туристичке организације Војводине обезбеђују се из буџета АП Војводине, донација, спонзорства и других извора у складу са Законом.

Укупно планирани и дозначени износ финансијских средстава Туристичкој организацији Војводине у 2023. години је 66.301.234,24 динара од којих су:

Извори финансирања	Дозначени износ финансијских средстава у РСД
<u>Дозначена финансијска средства из буџета</u>	
Финансијска средства дозначена из буџета АП Војводине за редовно пословање Туристичке организације Војводине	55.000.000,00
Неутрошена буџетска средства из 2022. године	99.417,57
Финансијска средства дозначена из буџета АП Војводине од Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањине – националне заједнице	350.000,00
Министарство туризма и омладине	3.000.000,00
Текућа буџетска резерва за финансирање суорганизације манифестације „2. Међународни фестивал грешца“ у Новом Саду и Београду	2.000.000,00
Приходи од пројекта COSME, под називом „SMARTER AOE“, Amazon of Europe, COS-TOURINN-2020-3-04 и Средства ТБР намењена за пројекат COSME, под називом „SMARTER AOE“, Amazon of Europe, COS-TOURINN-2020-3-04	5.851.816,67
<u>Укупно дозначена финансијска средства:</u>	<u>66.301.234,24</u>

Дозначена финансијска средства из буџета

- Покрајинском скупштинском одлуком о буџету АП Војводине за 2023. годину, у оквиру раздела Покрајинског секретаријата за привреду и туризам,

- одређена су повчана средства у износу од 55.000.000,00 динара за реализацију програмских активности Туристичке организације Војводине;
- 99.417,57 динара су пренета неутрошена средства из 2022. године;
 - 350.000,00 динара су добијена повчана средства од Покрајинског секретаријата за образовање, прописе, управу и националне мањинско-националне заједнице на основу уговора о додели новчаних средстава за штампање двојезичких и вишејезичких образаца и публикација;
 - 3.000.000,00 динара су добијена повчана средства од Министарства туризма и омладине на основу уговора за суфинансирање пројекта „Промоција и унапређење селективних облика туризма АП Војводине“;
 - 2.000.000,00 динара су повчана средства из Текуће буџетске резерве за финансирање суорганизације манифестације „2. Међународни фестивал граница“ у Новом Саду и Београду;
 - 5.851.816,67 динара су новчана средства на основу донација ЕУ од пројеката прекограничне сарадње, спонзорства и других извора;

4.2. Остварени приходи и извршени расходи по Завршном рачуну за 2023. годину

Од укупно дозначених финансијских средстава Туристичкој организацији Војводине у 2023. години у билансу успеха исказани су укупни приходи у износу 63.836.670,58 динара а укупни расходи 63.819.253,95 динара. Из овога следи да вишак прихода из редовног пословања над расходима износи 17.416,63 динара. Наведена средства односно нето добит биће распоређени у 2024. години на основу члана 19. Покрајинске скупштинске одлуке о буџету Аутономне покрајине Војводине за 2024. годину.

Туристичка организација Војводине саставља финансијске извештаје у складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 73/2019 и 44/2021 -др. закон), Правилником о начину признавања, вредновања, презентације и објективирања позиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица („Службени гласник РС“, бр. 89/2020), Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друга правна лица („Службени гласник РС“, бр. 89/2020) и Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Туристичке организације Војводине.

У складу са Законом о рачуноводству, потпун сет финансијских извештаја Туристичке организације Војводине за 2023. годину обухвата биланс стања за друга правна лица и одговарајући биланс успеха, обзиром да је Туристичка организација Војводине класификована као друго правно лице и разврстана као микро правно лице.

Финансијски извештаји су приказани у формату прописаном Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја и садржини и форми обрасца статистичког извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике („Сл. гласник РС“, бр. 89/2020).

Чланом 40. Правилника о начину признавања, вредновања, презентације и објелодањивања полиција у појединачним финансијским извештајима микро и других правних лица, дефинисано је да се приходи од државних давања признају на систематској основи у Билансу успеха током периода у којима пословни субјект признаје као расход повезане трошкове које треба покрити из тих давања. Признавање државних давања у Билансу успеха врши се у сагласности са рачуноводственим начелом узрочности прихода и расхода из члана 4. став 1. тачка 9) овог правилника.

Редован годишњи финансијски извештај Туристичке организације Војводине за 2023. годину, усвојио је Управни одбор Туристичке организације Војводине на 24. седници, дана 21.06.2024. године и Надзорни одбор Туристичке организације Војводине на 4. седници, дана 21.06.2024. године.

У наставку је дат преглед Биланса стања и Биланса успеха за 2023. годину.

Биланс стања 2023.

БИЛАНС СТАЊА		
Рачун	ПОЗИЦИЈА	Текућа година (износ у 000 динара)
	АКТИВА	
	A – СТАЈНА ИМОВИНА	2.650
01	I- НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА	450
02	II- НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА	2.200
	B – ОБРТНА ИМОВИНА	613
КЛАСА 1	I- ЗАЛИХЕ	209
22	III- ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА	87
24	V- ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТ И ГОТОВИНА	317
	B - УКУПНА АКТИВА	3.263
	A- УЛОЗИ	435
34	IV- НЕРАСПОРЕЂЕН ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	435
35	V- ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА	0
49(део)	В - ДУГОРОЧНИ ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ И ПРИМЉЕНЕ ДОНАЦИЈЕ	2.890
	D- КРАТКОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ	238
41	III - ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА	238
49	VII- КРАТКОРОЧНА ВРЕМЕНСКА ОГРАНИЧЕЊА	0
	E- УКУПНА ПАСИВА	3.263

Биланс успеха 2023.

БИЛАНС УСПЕХА		
Рачун	ПОЗИЦИЈА	Текућа година (износ у 000 динара)
	A – ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	63.857
64	IV – ПРИХОДИ ОД ДОНАЦИЈА, ЕСТАЦИЈА, СУБВЕНЦИЈА И СЛИЧНО	63.857
	B – ПОСЛОВНИ РАСХОДИ	63.810

51	II – ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА И ЕНЕРГИЈЕ	623
52	III – ТРОШКОВИ ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	20.306
53	IV – ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	57.052
54	V – ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1.065
55 осим 557	VIII – НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	4.761
	В – ПОСЛОВНИ ДОБИТАК	27
66	Д – ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ	0
662 и 663	III – ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	0
56	Ђ – ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ	10
562	II – РАСХОДИ КАМАТА	0
563, 654 и 566	III – НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И РАСХОДИ	10
	Ж – ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА	10
67 и 68, осим 683 и 685	Л – ОСТАЛИ ПРИХОДИ	0
57, 58 осим 583, 585	К – ОСТАЛИ РАСХОДИ	0
	Л – УКУПНИ ПРИХОДИ	63.837
	Љ – УКУПНИ РАСХОДИ	63.820
	М – ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	17
	Н – ВИШАК РАСХОДА НАД ПРИХОДИМА ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	0
69-59	Њ – ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПО ОСНОВУ ЕФЕКТА ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКИ ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	0
	П – ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	17
	Т – НЕТО ВИШАК ПРИХОДА НАД РАСХОДИМА	17

4.3. Преглед дозначених и утрошених средстава по врсти активности и изворима

4.3.1 Програмске активности

У наредној табели исказана су дозначена и утрошена финансијска средства намењена за реализацију програмских активности Туристичке организације Војводине у 2023. години.

Програмска активност	Дозначена новчана средства	Утрошена новчана средства	Преостали износ новчаних средстава
2.1 Трошкови организације раша	31.339.625,02	31.122.626,78	216.998,24
2.2 Туристичка промоција у земљи и иностранству и пропагандна делатност	28.383.792,55	28.383.792,55	0,00

Програмска активност	Дозначена новчана средства	Угрожена новчана средства	Према остали износ новчаних средстава
2.3 Едукативно-истраживачка делатност	726.000,00	726.000,00	0,00
2.5 Пројекти финансирани из фондова Европске уније	5.803.234,97	5.758.289,25	44.945,72
УКУПНО:	66.252.652,54	65.990.708,58	261.943,96

2.1 Трошкови организације рада, спадају:

- Трошкови материјала за израду за набавку ситног инвентара.
- Трошкови осталог материјала (режијског) за набавку канцеларијског материјала, резервних делова за компјутер и аутомобил.
- Трошкови горива и енергије за набавку горива за службени аутомобил, трошкове топлане и електричне енергије за инфо центар.
- Трошкови зарада и накнада зарада (брutto) за запослене.
- Трошкови пореза и доприноса на терет послодавца за исплату зарада запослених.
- Трошкови накнада по уговору о делу.
- Трошкови накнада члановима органа управљања и надзора за исплату накнада председнику и члановима Управног и Надзорног одбора.
- Остали лични расходи и накнаде за исплату трошкова запосленима на службеном путу у земљи и иностранству, трошкове коришћења сопственог возила у службене сврхе, трошкова за долазак и одлазак са рада, поклона деци запослених, солидарних помоћи, јубиларних награда и других примања запосленима која ће се исплаћивати у складу са Законом о раду.
- Трошкови транспортних услуга за плаћање трошкова доставе поштом, трошкова фиксних и мобилних телефона, трошкова интернета и сл.
- Трошкови услуга одржавања за одржавање рачунарске опреме, службеног аутомобила и др.
- Трошкови закупнине за плаћање трошкова закупна пословног простора ТОВ.
- Трошкови осталих услуга за трошкове који настају у вези са излагањем на сајмовима и изложбама, долазак и боранак страних новинара и туроператора, смештај запослених на сајмовима и догађајима, услуге чистоће, услуге обједињене наплате, услуге процене ризика на радном месту и сл.
- Трошкови непроизводних услуга за трошкове ангажовања екстерних ревизора за контролу финансијских извештаја, за трошкове ангажовања адвоката, за плаћање трошкова ангажовања књиговодствене агенције за обрачун зарада, вођење инкловних књига, састављање финансијских извештаја, котација за семинаре, услуге превоза и сл.
- Трошкови репрезентације за трошкове набавке хране, пића и других средстава за репрезентацију које обухватају и трошкове у вези са наступима на сајмовима и манифестацијама, а све у сврху промовисања и објављања делатности ТОВ-а.
- Трошкови осигурања за плаћање премија осигурања за службени аутомобил као и осигурање запослених на службеним путовањима и сл.
- Трошкови платног промета за плаћање трошкова платног промета и осталих банкарских услуга.

2.2 Туристичка промоција у земљи и иностранству и промотивна делатност, стадоју:

- Трошкови сајмова који обухватају трошкове закупа сајамског и изложбеног простора, специјалне догађаје на сајмовима и манифестацијама, трошкови опремања и уређивања штандова и све пропратне трошкове везане за сајмове и манифестације.
- Трошкови рекламе и пропаганде који обухватају финансирање издавачких делатности и огласних средстава, аудио-визуелна средства, унапређење интернет презентације, промоција путем друштвених мрежа, колатерални рекламни материјал, радио кампања, билборд кампања, откуп фотографија и сл.

2.3 Колективно-истраживачки делатност, стадоју:

- Трошкови истраживања обухватају услуге истраживања тржишта туризма у Војводини.
- Трошкови чланарина обухватају трошкове за плаћање услуга чланарина.

2.4 Пројекти финансирани из фондова Европске уније

- Средства која су намењена за пројекат COSMF, под називом „SMARTER AOE“, Amazon of Europe, COS-TOURINN-2020-3-04.

4.3.2 Неутрошена буџетска новчана средства

Неутрошена буџетска новчана средства из 2023. године у износу од 261.943,96 динара, састоје се од:

- 91.051,91 динара, које је Туристичка организација Војводине вратила у буџет АПВ у јануару 2024. године;
- 125.946,33 динара, за које је Туристичка организација Војводине добила Сагласност за пренос неутрошених буџетских средстава из 2023. године у паредну 2024. годину од Покрајинског секретаријата за привреду и туризам;
- 44.945,72 динара, су средства која су намењена за пројекат COSMF, под називом „SMARTER AOE“, Amazon of Europe, COS-TOURINN-2020-3-04.